

LABORATÓRIUMI GYAKORLAT
(II. a. és II. b. kategória részére)

522

A minta száma:.....~~526~~.....

A versenyző start-száma:.....

Fe^{2+}/Fe^{3+} mólarányának meghatározása

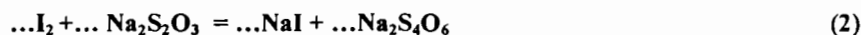
A színezékek előállításánál redukálószerként alkalmazott vas(II)-klorid $FeCl_2 \cdot 4 H_2O$ alakban kerül forgalmazásra. Az $FeCl_2 \cdot 4 H_2O$ halványan kékeszöld színű kristályai a levegő nedvességtartalmának hatására elfolyósodnak, sósavas oldata a levegő oxigénjének hatására nagyon könnyen részben vagy egészen barnássárga Fe(III)-kloriddá oxidálódik.

A különböző oxidációs állapotú vasat tartalmazó oldat összetétele megállapítható úgy, hogy pl.

1. a vas(II)-ionok mellett jelenlévő vas(III)-ionokat jodometriásan, *Mohr szerinti eljárással*,
2. az összes vastartalmat pedig a vas(III)-ionok előzetes redukciója után permanganometriásan *Zimmermann-Reinhardt módszerével* határozzuk meg.

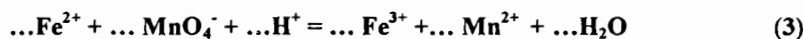
A vas(III)-ionok meghatározása Mohr szerint:

A vas(II)-ionok sósavas oldatban a jodidokból jódot tesznek szabaddá, a kivált jód nátrium-tioszulfát mérőoldattal megtitrálható:

Az (1) számú egyensúlyi reakció az alsó nyíl irányába KI nagy feleslegének alkalmazásával tolható el. A vas(III) hidrolízisének visszaszorítása miatt erősen savas közeg kell biztosítani, így viszont a levegő oxigénjének hatására a jodidból is keletkezik jód, ami túlfogyást eredményezne, a levegő oxigénjét tehát széndioxiddal távol kell tartani.

Az összes vastartalom *Zimmermann-Reinhardt* módszerével történő meghatározása során a vas(II) mellett jelenlévő vas(III)-ionokat előzetesen vas(II)-vé redukáljuk, majd kénsavas közegben az összes vastartalmat permanganometriásan megtitráljuk:

Rendezd az egyenleteket!

Útmutató a vas(III)-ionok meghatározásához (Mohr szerint):

Részben elmállott vas(II)-klorid mintából készített Fe^{2+} - és Fe^{3+} -ionokat tartalmazó oldatot kaptál az asztalodon lévő lombikba. Készíts belőle törzsoldatot!

A törzsoldat $10,00 \text{ cm}^3$ -es részletét pipetázd (**figyelj: a pipetta kétjelű!**) üveg dugós jód számlombikba, kevés desztillált vízzel mosd be. Savanyítsd meg 15 cm^3 10 %-os sósav-oldattal és adj hozzá **óvatosan kis részletekben** 1 g (kb. fél kiskanálnyi) szilárd kálium-hidrogénkarbonátot. Öblítsd be a lombik szájára ragadt hidrogénkarbonátot és a pezsgés megszűnése után adj az oldathoz 1 g szilárd kálium-jodidot. Zárd le a lombikot és hagyd állni 10 percig.

A várakozási idő eltelte után öblítsd a lombikba a dugót és a kivált jódot titrálj meg $4,95 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-tioszulfát mérőoldattal! A végpont közelében a szalmasárga oldathoz adj 1 cm^3 keményítőindikátort és a mérőoldatot cseppenként adagolva folytasd a titrálást a jódkeményítő sötét színének eltűnéséig.

